

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Metafizika
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Filozófia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Metafizika HLM2601						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Kerekes Erzsébet egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Kerekes Erzsébet egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	6	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	48	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	24
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					35
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					35
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					38
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					108
3.8 A félév össz-óraszama					48 fiz/156 konv.
3.9 Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Hallgatónként 70%-os jelenlét
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Hallgatónként 70%-os jelenlét. Kötelező szemináriumi dolgozat elkészítése. Kimondott bemutatása. A bemutatott dolgozatok megbeszélésében való aktív, folyamatos részvétel.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - A filozófia, szűkebben a metafizika elhelyezése az emberi kultúra és létezés különböző vonatkozásai, ill. összefüggései között; - A filozófiai módszerek általános és sajátos szabályainak (problematizálás, reflexió és értelmezés) körvonalazása; - A filozófiai elméletek és érvek gondolatainak az értékelése, azok érdemeinek és határainak az azonosítása; - Bizonyos filozófiai szövegek analitikus és szintetikus (kritikai és dialogális) vizsgálata azok sajátos terminológiai alapján; - Közepes bonyolultságú filozófiai kérdések taglalásához szükséges fogalmak problematizálása és operacionalizálása; - Egy közepes bonyolultságú filozófiai probléma "megoldása", ontológiai „ágazatban”; - A problémák alternatív (történelmi és aktuális) megoldásainak a kritikai elemzése, azok gyenge és erős pontjainak a felmutatása; - A kritikailag elnyert információk kombinálása, olyan magyarázó hipotézisek felépítésére és alkalmazására, amelyek az adott kérdéseknek az emberi tapasztalatok és alkotások bonyolultsága közepette érvényesülhetnek;
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - Bizonyos ontológiai-egzisztenciális kérdések, ill. szituációk lét- és értelemszerű (elméleti és gyakorlati filozófiai) elemzése - Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében - A hatékony multidiszciplináris csoportmunka technikáinak a különböző hierarchikus szinteken való alkalmazása - A szakképzésnek a munkaerőpiacba való beilleszkedés, illetve annak elvárásaihoz való alkalmazkodás által indokolt szükségletének az objektív értékelése

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> - A metafizikai problematika eredendő, egzisztenciális, ill. ontológiai, történelmi és hermeneutikai gyökereinek a felvázolása és kibontása. - A tantárgy olyan ismereteket közvetít kritikailag, amelyek a metafizikai kérdezés eredetére irányulnak. Ezekben belül különös hangsúlyt kapnak az emberi végességre, valamint kimondottan az emberi halálra centrált vizsgálódások. - A filozófiai elvek és alapfogalmak azonosítása és kezelése más diszciplínákkal való összefüggésben
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> - Az emberi végesség sajátosságainak, ill. annak egyáltalán a metafizikai és a filozófiai kérdezés számára való konstitutív mivoltának a belátása; a metafizikai kérdezésnek, ill. a metafizikai horizontnak az emberi léthez való hozzátartozásának a belátása és folyamatos érvényesítése; az ún. világnézetek leépítésének a képessége, a „saját fej” kiépítésének e képességeivel együtt. - A filozófiai módszerek azonosítása és kezelése más diszciplínákkal való összefüggésben.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezető: A metafizika fogalma, eredete.	Problematizálás, előadás, vita	
Arisztotelész és a metafizika. Metafizika, Kategóriák	Idem	
Természeti törvények. Realizmus és antirealizmus. Realizmus és univerzálék	Idem	
Az okság problémája	Idem	

Szükségszerűség és lehetőség	Idem	
Mi az idő?	Idem	
Az azonosság problémája	Idem	
Test és lélek. A klasszikus dualizmus és továbbgondolásai	Idem	
A szabad akarat és determinizmus	Idem	
Materializmus, idealizmus	Idem	
A metafizika mint léttörténet. Heidegger	Idem	
Semmi, szorongás, végesség, halál	Idem	
A Bécsi kör metafizika-ellenessége	Idem	
Posztmodern, antiposztmodern és a metafizika	Idem	
<p>Könyvészet</p> <p>Arisztotelész: <i>Metafizika</i>. Hatágú Síp, Bp., 1992.</p> <p>Camus, A.: Abszurd és filozófia. In: A. Camus: <i>A pestis/Szüsziphosz mítosza</i>. Bp., 1996.</p> <p>Carnap, R.: A metafizika kiküszöbölése a nyelv logikai elemzésén keresztül. In: <i>A Bécsi Kör filozófiája</i>. Gondolat, Bp., 1972.</p> <p>Descartes, R.: <i>Elmélkedések az első filozófiáról</i>. Atlantisz, Bp., 1994.</p> <p>Descartes, R.: <i>Értekezés a módszerről</i>. Franklin, Bp., 1996.</p> <p>Habermas, J.: A metafizika utáni gondolkodás motívumai. In: <i>Posztmodern állapot</i>. Bp., 1997.</p> <p>Heidegger, M.: <i>Bevezetés a metafizikába</i>. Ikon, Bp., 1995.</p> <p>Heidegger, M.: <i>Lét és idő</i>. Gondolat, Bp. 1989.</p> <p>Heidegger, M.: <i>Kant és a metafizika problémája</i>. Bp., 1998.</p> <p>Heidegger, M.: Mi a metafizika?, In: <i>Útjelzők</i>. Bp., 2003.</p> <p>Huoranszki Ferenc: <i>Modern metafizika</i>. Osiris, Budapest, 2008.</p> <p>Husserl, E.: <i>Az európai tudományok válsága</i>. I. kötet. Atlantisz, Bp., 1998.</p> <p>Kant, I.: <i>A tiszta ész kritikája</i>. Akadémiai, Bp., 1984.</p> <p>Kerekes Erzsébet: <i>Szavak közt az idő</i>. Egyetemi Műhely Kiadó-Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2015.</p> <p>Kerekes Erzsébet: <i>Képz(öd)ésben Egyetemi Műhely Kiadó-Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2016.</i></p> <p>Lévinas, E. : <i>Moarte și timpul</i>.</p> <p>Jankélevitch Vl.: <i>Tratat despre moarte, Timoșoara, 1998</i></p> <p>Kant, I.: <i>Prolegoménák</i>. Atlantisz, Bp., 1990.</p> <p>Király V. I.: <i>A halál és a meghalás tapasztalata</i>. Közdok, Bp., 2003.</p> <p>Király V. I.: <i>Kérdő jelezés</i>. Kalligram, Pozsony, 2004.</p> <p>Király V. I.: <i>Halandóan lakozik szabadságában az ember</i>, Kalligram, Pozsony, 2007</p> <p>Király V. I.: <i>Kérdés-Pontok a halálhoz, a történelemhez s a szabadsághoz</i>, Kvár 2008</p> <p>www.proquest.com; www.ebsco.host</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A könyvészet és a követelmények megbeszélése	beszélgetés	
Heidegger, M.: <i>Lét és idő</i> . 1. par.	Problematizálás, szövegértelmezés	
Arisztotelész: <i>Metafizika</i> . A lét és a kategóriák	Idem	
Descartes: <i>Módszer és metafizika</i> . Descartes, R.: <i>Értekezés a módszerről</i> . Bevezető-Tamás Gáspár Miklós	Idem	
Kant metafizika-kritikája. Antinómiák. Kant, I.: <i>A tiszta ész kritikája</i> . Akadémiai, Bp., 1984.	Idem	
Heidegger, M.: Mi a metafizika?, In: <i>Útjelzők</i> . Bp., 2003.	idem	
Heidegger, M.: <i>Bevezetés a metafizikába</i> . I. Ikon, Bp., 1995.	Idem	
Heidegger, M.: <i>Bevezetés a metafizikába</i> . II. Ikon, Bp., 1995.	Idem	
Logikai pozitivizmus és a metafizika. Carnap, R.: A metafizika kiküszöbölése a nyelv logikai elemzésén	Idem	

keresztül. In: <i>A Bécsi Kör filozófiája</i> . Gondolat, Bp., 1972.		
Habermas, J.: A metafizika utáni gondolkodás motívumai. In: <i>Posztmodern állapot</i> . Bp., 1997.	Idem	
Nádas Péter: <i>Saját halál</i> .	Idem	
Végesség a gyermekfilozófiában. Kerekes Erzsébet: <i>Képz(öd)ésben</i> . Egyetemi Műhely Kiadó-Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2016.	Idem	
Kiegészítő könyvészet:		
<p>x x x <i>A Bécsi Kör filozófiája</i>. Gondolat, Bp., 1972. Aubenque, P.: <i>Problema finitèi la Aristotel</i>. Teora, Buk., 1998. Alain Badiou: <i>L'être et l'événement</i>. Paris, Éditions du Seuil, 1988. Boros Gábor: <i>René Descartes</i>. Áron, Bp., 1996. Gadamer H.-G: <i>A filozófia kezdete</i>. Osiris, Bp., 2000. Husserl, E.: <i>Karteziánus elmélkedések</i>. Atlantisz, Bp., 1996. Hegel, G. W. Fr.: <i>Előadások a filozófia történetéről</i>. Akadémiai, Bp., 1973. Steiger Kornél: A korai görög filozófia néhány alapfogalma I. <i>Világosság</i>. 1984/12. Taylor, A. E.: <i>Platón</i>. Osiris, Bp., 1999. Tengelyi László: <i>Kant</i>. Áron, Bp., 1995. Nádas Péter: <i>Saját halál</i>. https://konyvtar.dia.hu/xhtml/nadas_peter/Nadas_Peter-Sajat_halal.xhtml</p>		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A kurzus tartalma kompatibilis az európai és amerikai egyetemeken tartott kurzusokkal alapképzés szintjén, valamint megfelel a szakmai közösség követelményeinek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Aktív jelenlét és ismeretek	Vizsga	70%
10.5 Szeminárium / Labor	Szemináriumi bemutatók	Bemutatók és aktív részvétel értékelése	30%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Jelenlét: kötelező a jelenlét az előadások 70-án és a szemináriumok 70 %-án.

Vizsgafeltételek: Vizsgára csak azok a hallgatók jogosultak, akik a fentebbi követelmények értelmében értékelhető szemináriumi tevékenységet is folytattak. A többiek eleve csak pótvizsgára jelentkezhetnek.

Pótlási lehetőségek: Szemináriumi tevékenységet kizárólag a pótlandó szemináriumi tevékenységgel, a pótvizsga alkalmával lehet pótolni.

Plagizálás, vizsgán való csalás következményei: kizárás, az egyetemi szabályzat alkalmazása

Óvások megoldása: tényfeltárás és felmutatás

Kitöltés dátuma
2020. március 3.

Előadás felelőse
Kerekes Erzsébet

Szeminárium felelőse
Kerekes Erzsébet

Kerekes Erzsébet

Kerekes Erzsébet

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2020. március 30.

Intézetigazgató
Demeter Márton Attila

Demeter Attila